

Socialstyrelsens arbete med att stödja omställningen till en ny socialtjänstlag

Johanna Kumlin

Enhetschef kunskapsutveckling socialtjänst

Presentation FoU Nordväst 23 maj

Vad gör vi nu?

Socialstyrelsen ...

... ser över hur vi behöver anpassa och utveckla arbetet med att bidra till att socialtjänsten bedrivs enligt vetenskap och beprövad erfarenhet

Förordningen (2015:248) med instruktion för Socialstyrelsen

Vad gör vi nu?

Främjar produktion av ny kunskap

- Främja praktisknära och tillämpad forskning om arbetsformer, metoder och insatser.
- Stödja lokal kunskapsutveckling.
- Bedriver egen forskning och kunskapsutveckling.

Sammanställer och sprider bästa tillgängliga kunskap om t ex. bedömningsmetoder och insatser

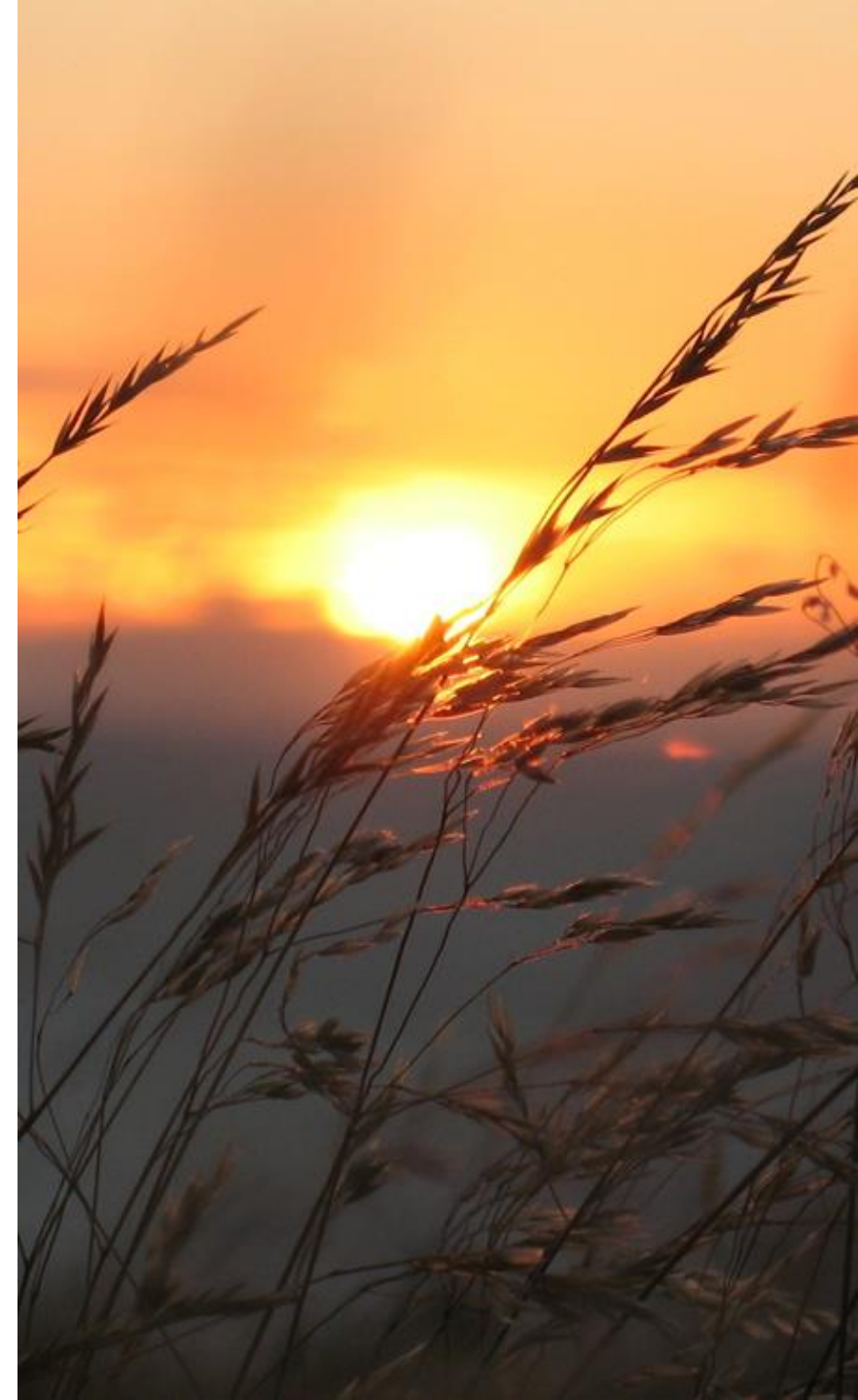
- T ex. kunskapsstöd, Metodguiden för socialt arbete, SBU:s översikter.

Stärker verksamheternas förmåga och professionen att ta emot och använda kunskap

- Bygga och stärka strukturer och forum för kunskapsutveckling, t ex. samarbete med FoU-miljöer, SKR, RSS:er, etc.
- Stödja implementering, utvecklingsarbete, utvärdering och uppföljning.

Socialstyrelsens uppdrag för att stödja omställningen

- planera för och förbereda nationella kompetenshöjande insatser för att stödja kommunerna i omställningen och genomförandet av den nya socialtjänstlagen
- fördela statsbidrag till kommuner under 2024 för kommunernas arbete med läges- och behovsanalyser
- socialstyrelsen ska ge stöd till kommunerna i arbetet med läges- och behovsanalyser
- analysera och bedöma vilken roll regionala eller lokala forsknings- och utvecklingsenheter kan spela i utvecklingen av en mer kunskapsbaserad socialtjänst, t.ex. genom stöd för implementering och uppföljning av nya metoder och arbetssätt i verksamheten.

Inledande arbete med att implementera nya bestämmelser

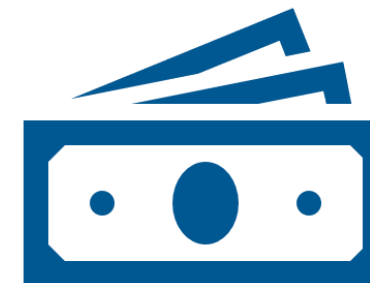
Fram till lagrådsremissen

- Kartlägga och prioritera vad som behöver göras för att våra produkter ska vara aktuella och uppdaterade i förhållande till ny lag när den träder i kraft.
- Kartlägga/och märka upp var ändringar behöver göras för aktualitet (hänvisningar) i författningssamlingen (påbörjat och nästan klart), handböcker (påbörjat) samt juridiskt webbstöd t ex kunskapsguiden.

Efter lagrådsremissen

- Genomförande av revideringar kan påbörjas tidigast när vi sett lagrådsremissen, men fullt ut när proposition lagts fram.

Statsbidrag till kommuner för läges- och behovsanalyser

- Alla kommuner har fått information om möjligheten att rekvirera medel för att genomföra läges- och behovsanalys.
- Utlyses i slutet av mars och är öppet för ansökan fram till och med augusti.
- Medlen betalas ut löpande efterhand som ansökningarna kommer in.
- Undersöker behovet av informationsträffar med kommunerna.
- Samarbete med SKR är initierat.

Stöd för att genomföra läges- och behovsanalyser och planering samt göra en samlad analys av kommunernas lägesbilder

I inledande möte med SKR har vi kommit överens om att tillsammans:

- Ta fram underlag för vad lägesbilder behöver innehålla för att vara till nytta för planering på lokal och nationell nivå.
- Samordna och delta på varandras arenor för att minska risken för dubbelarbete och dubbelrapportering.
- Tydliggöra och kommunicera våra roller och ansvar i arbetet med lägesbilderna för att undvika osäkerhet hos kommunerna.

Några utgångspunkter:

- Minimera uppgiftslämnarbördan för kommunerna.
- Läges- och behovsanalyserna utformas så att de förutom att ge underlag för planering även kan användas för uppföljning av reformen, både på lokal och nationell nivå.
- Informationsträffar och hearings efter kommunernas behov.
- Anpassa stödet utifrån kommunernas olika förutsättningar (t ex stora kontra små kommuner).

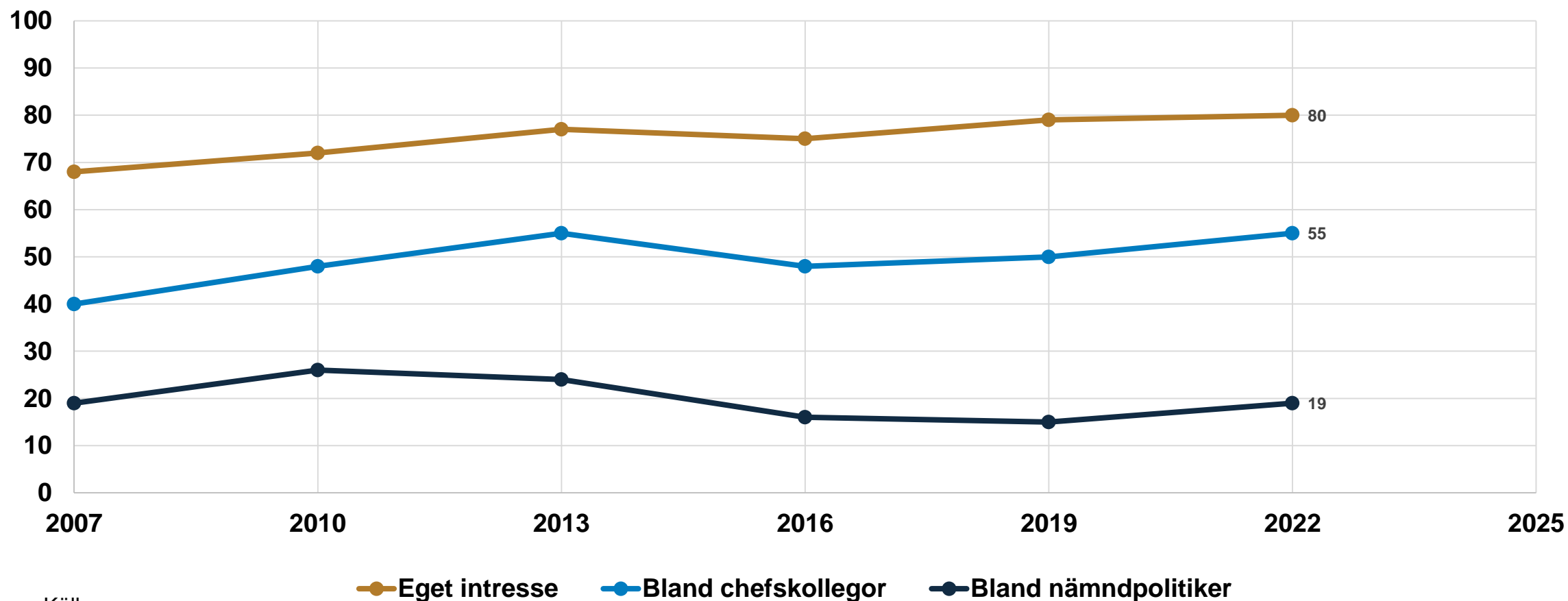
Nytt lärstöd i evidensbaserad praktik – ska stärka verksamheternas förmåga att ta emot och använda kunskap

- Togs fram mot bakgrund av förslaget om ny SoL (VBE)
- Lanserades i februari 2024
- Generiskt med fokus på professionalisering
- Målgruppsanpassning av text utgår från att medarbetare och chef/verksamhetsutvecklare är socionomer med några års erfarenhet av socialtjänst
- Används för verksamhetsutveckling, inte i klientarbete
Exempelvis, vi vill skapa kunskap med hjälp av **individbaserad systematisk uppföljning (ISU)**
- Finns på [Kunskapsguiden.se](https://kunskapsguiden.se)

Olika förutsättningar för omställning – exempel

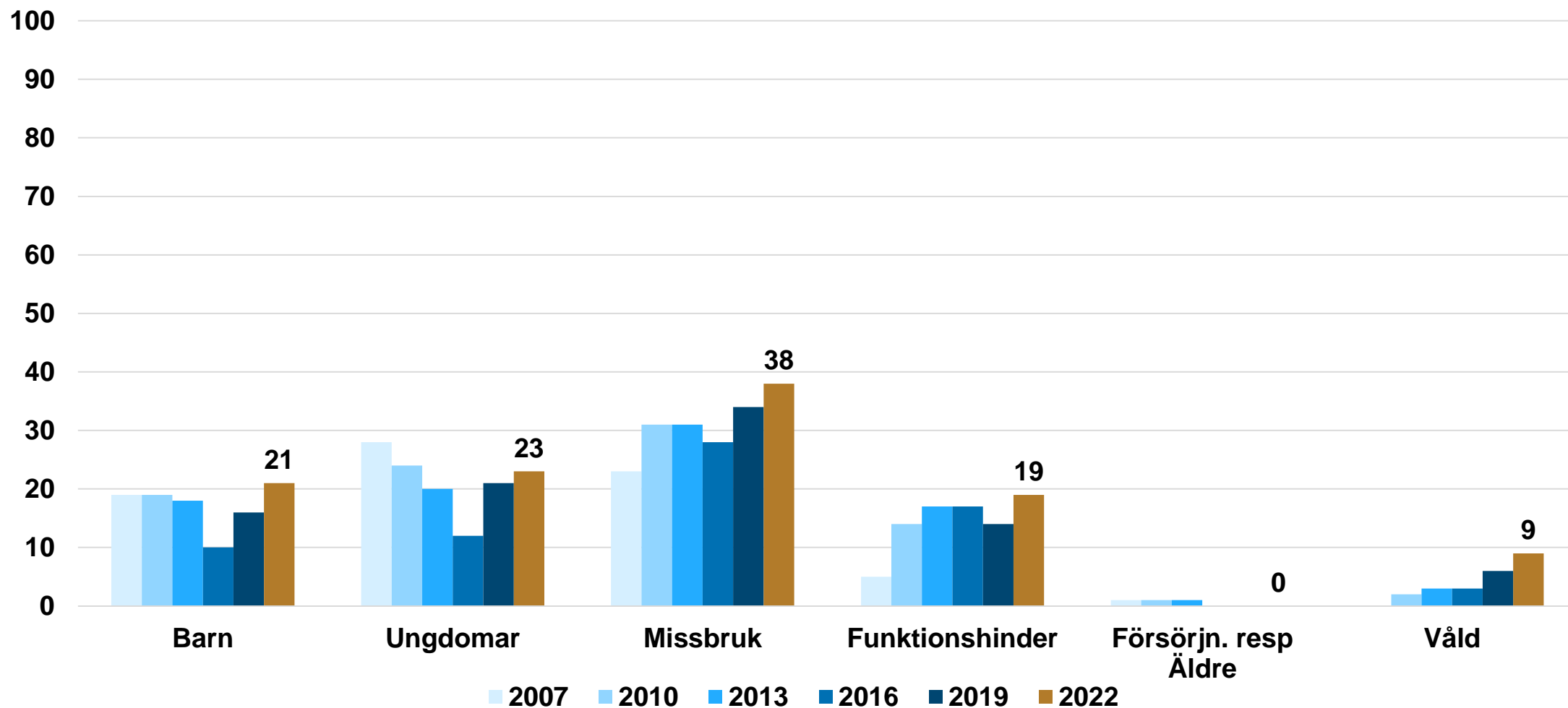
Intresset för evidensbaserad praktik över tid

Källa:

Undersökning om Evidensbaserad praktik i socialtjänsten

Andel som använder evidensbaserade insatser (%)

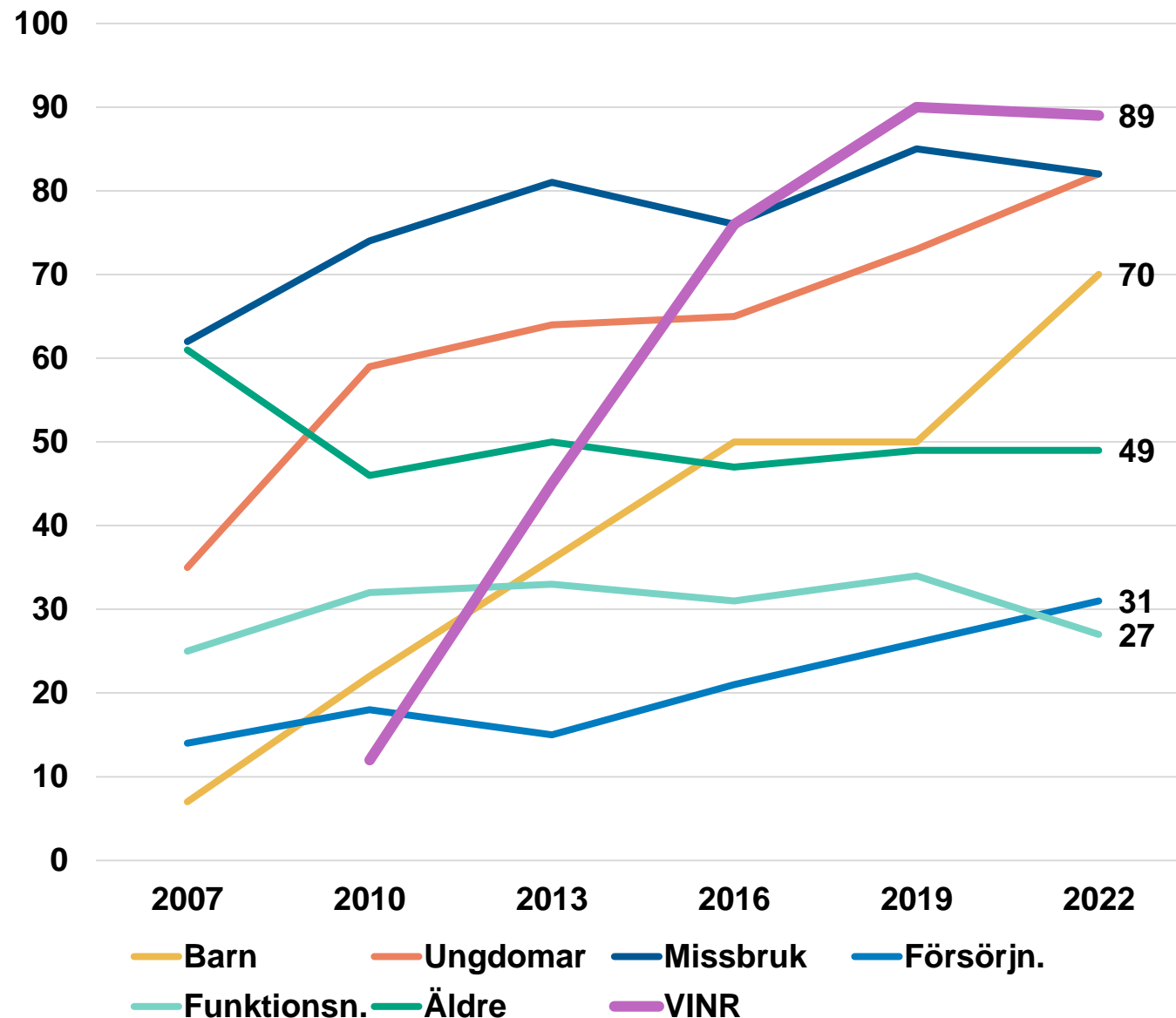

Källa:

Undersökning om Evidensbaserad praktik i socialtjänsten

Andel som använder standardiserade bedömningsmetoder (%)

Från 63 till 89 procent

Källa:
Undersökning om Evidensbaserad praktik i socialtjänsten

Socialtjänsten på 1990-talet och idag

1990-talet

Tveksamt om man kan tala om metoder i socialt arbete (Bergmark, 1993)

68 % methodskeptiska (Bergmark & Lundström, 2000)

24 % läste om forskning

10–20 % använde standardiserade bedömningsmetoder (Bergmark & Lundström, 1998)

Idag

Fyra av fem har ett stort intresse för EBP

21 % läser forskning i vetenskapliga tidskrifter

93 % besöker Socialstyrelsens hemsida i syfte att söka efter forskning

89 % använder någon gång minst en bedömningsmetod i sin verksamhet.

Källa:

Undersökning om Evidensbaserad praktik i socialtjänsten

**... och så pågår även arbetet
med en ny
socialtjänstdataregisterlag!**

Tack!

johanna.kumlin@socialstyrelsen.se

